

Azərbaycan Respublikasının
Kiçik və Orta Biznesin
İnkişafı Agentliyi

SAT
GROUP

Bazar araşdırması təqdimatı

**Daşınar soyuducu anbarların
istehsalı**

► Araşdırma metodologiyası

Daşınar soyuducu anbarların istehsalı üzrə bazar araşdırması çərçivəsində aşağıdakı araşdırmalar və sorğular aparılıb :

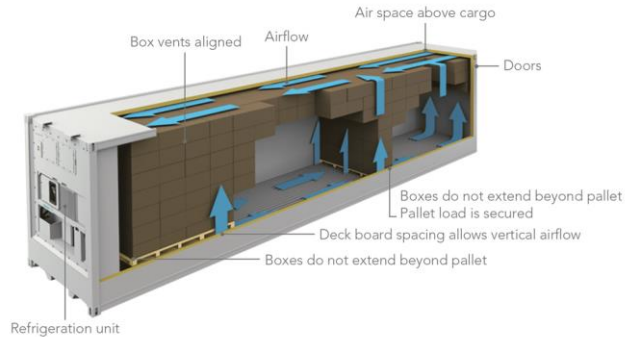
- Kabinet araşdırması, o cümlədən müxtəlif mənbələrdən əldə edilmiş statistik və analitik məlumatlar;
- Daşınar soyuducu anbarların satışını həyata keçirən sahə ekspertləri ilə ekspert müsahibələri;
- SWOT analizi.

DAŞINAR SOYUDUCU ANBARLAR HAQQINDA MƏLUMAT

▶ Daşınar soyuducu konteynerlər müasir dövrdə bizneslər üçün vacib amilə çevrilmişdir.

Daşınar soyuducu anbarlar (konteynerlər)

Daşınar soyuducu anbarlar (konteynerlər) modul tipli olub istənilən uyğun yerdə quraşdırıla və işə salına bilər. Daşınabilən olması digər anbarlardan fərqləndirən cəhətidir. Əsas ölçüləri 20 fut – 40 fut olsa da, biznesin ehtiyacına uyğun olaraq müxtəlif ölçülərdə sifariş vermək mümkündür. 20 fut konteyner 27,400 kq yükə götürmə qabiliyyətinə malikdir. 40 fut konteyner isə 29,500 kg yük götürmə qabiliyyətinə malikdir.

Müxtəlif temperaturlar üçün istifadəsi mümkündür , -50C dərəcədən müsbət +25C dərəcəyə kimi. Saxlanma dərəcələrinə uyğun olaraq bir neçə sektorda istifadə oluna bilər.

▶ Daşınar soyuducu konteynerlərin əsas istifadə olunduğu sahə kənd təsərrüfatıdır.

Daşınar Soyuducu anbarlar (konteynerlər) istifadə və tətbiq olunduğu sahələr

Daşınar soyuducu anbarların tətbiq olunduğu sahələr əsasən kənd təsərrüfatıdır, bura meyvəçilik və tərəvəz məhsulları aiddir. Bundan başqa ət məhsulları, dəniz məhsulları, süd məhsulları və sairə kimi məhsullar üçün istifadə etmək də mümkündür.

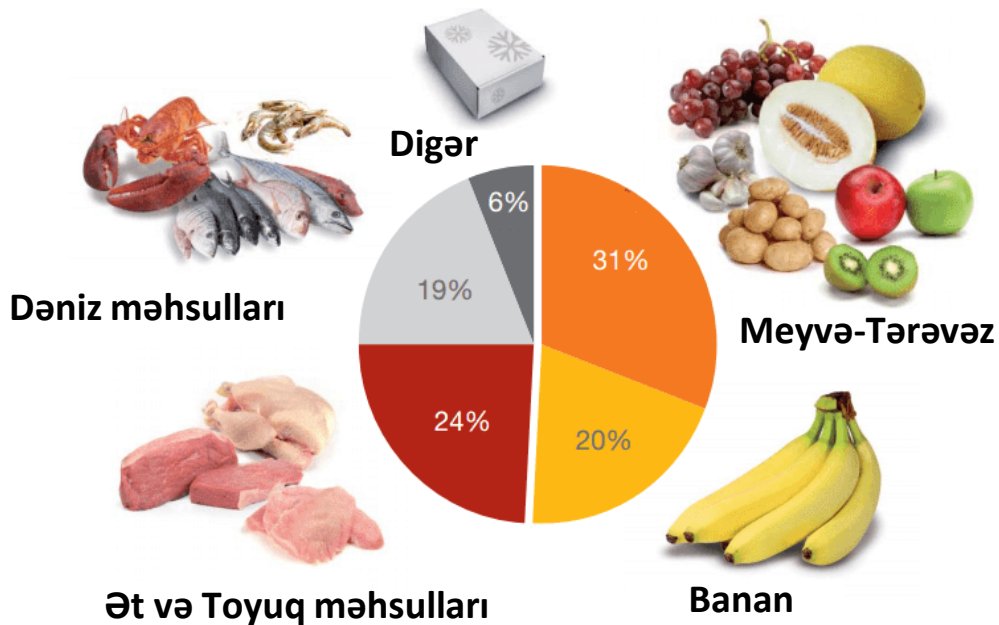
Daşınar soyuducu konteynerlərin tətbiq prinsiplərindən biri də kənd təsərrüfatı məhsullarının xaricə ixracı ilə bağlıdır, hansı ki, Avropa Birliyinə üzv və digər xarici ölkələrə gələn məhsulların saxlanma şərtləri ilə bağlı bir çox normativ sənədlər və qaydalar mövcuddur və bunu daşınar soyuducu konteynerlər vasitəsilə həll edib ixracatı artırmaq mümkündür.

Digər bir tətbiq sahəsi isə onun icarə biznesi kimi istifadə edilə bilməsidir.

DAŞINAR SOYUDUCU ANBARLARIN TƏTBİQ SAHƏLƏRİ HAQQINDA MƏLUMAT

► Dünyada mövcud təcrübəyə əsasən, soyuducu konteynerlər ən çox meyvə və tərəvəz sektorunda istifadə olunur.

Saxlanması üçün daşınar soyuducu anbarlardan ən çox istifadə olunan qida məhsulları

Farmakoloji məhsullar müsbətə doğru ən yüksək saxlanma temperaturuna sahibdir, dondurma isə mənfiyə doğru ən yüksək saxlanma dərəcəsinə malikdir.

Daşınar soyuducu konteynerin saxlanma temperaturları üzrə göstəriciləri

Saxlanma şərtlərində görünür ki, əsasən meyvə və tərəvəzlərin çoxu 0-5 dərəcə temperaturda saxlanmalıdır.

Meyvələrin saxlanma dərəcələri və rəf ömrü

Meyvənin adı	Dərəcə C*	Rütubət %	Rəf Ömrü
Alma	0-5	90-98	1-12 Ay
Avakado	5-13	90-98	4-5 Həftə
Banan	12-16	90-98	24 Gün
Böyürtkən	0-5	90-98	
Albalı	0-5	90-98	2-3 Həftə
Əncir	0-5	90-98	
Üzüm	0-5	90-98	2-8 Həftə
Greyfrut	7-9	90-98	2-8 Ay
Kivi	0-5	90-98	2-8 Həftə
Limon	7-10	90-98	2-10 Ay
Manqo	10-15	90-98	
Nektarin	0-5	90-98	2-4 Həftə
Portağal	5-7	90-98	2-5 Ay
Şaftalı	0-5	90-98	2-4 Həftə
Armud	0-5	90-98	2-7 Ay
Ərik	0-5	90-98	2-5 Ay
Nar	5-10	90-98	
Çiyələk	0-5	90-98	5-7 Gün
Ananas	8-13	90-98	4-5 Həftə
Naringi	4-5	90-98	2-3 Ay

Saxlanma şərtlərində görünür ki, əsasən meyvə və tərəvəzlərin çoxu 0-5 dərəcə temperaturda saxlanmalıdır.

Tərəvəzlərin saxlanma dərəcələri və rəf ömrü

Tərəvəzin adı	Dərəcə C*	Rütubət %	Rəf ömrü
Brokoli	0-5	90-98	10-14 Gün
Gül kələmi	0-5	90-98	3-4 Həftə
Kərəviz	0-5	90-98	2-3 Ay
Xiyar	8-12	90-98	10-14 Gün
Kahı	0-5	90-98	2-3 Həftə
Göbələk	0-5	90-98	3-4 Gün
Soğan	0-5	65-70	2-8 Ay
Yaşıl soğan	0-5	90-98	3-4 Həftə
Cəfəri	0-5	90-98	2-2,5 Ay
Yaşıl bibər	5-10	-	2-3 Həftə
Qırmızı bibər	0-10	60-70	6 Ay
Turp	0-5	90-98	3-4 Həftə
İspanaq	0-5	90-98	10-14 Gün
Yaşıl pomidor	12-15	85-95	21-27 Gün
Qırmızı pomidor	8-10	85-95	7-14 Gün
Şirin qarğıdalı	0-5	90-98	5-8 Gün
Kök	0-5	90-95	7-9 Ay
Badımcan	7-12	90-95	1 Həftə
Sarımsaq	0-5	65-70	6-7 Ay
Kartof	3.5-4.5	90-95	5-10 Ay

► Araşdırmaya əsasən ətləri lazımi temperaturda saxlamaq şərtlərinə əməl etməklə kifayət qədər uzun müddət saxlamaq mümkündür

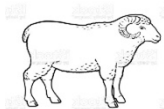
Soyuducu konteynerlərdə qırmızı və ağ ətlərin saxlanması qaydaları

Dana

6 Ay

12 Ay

Quzu

18 Ay

24 Ay

Toyuq

9 Ay

18 Ay

Hind quşu

8 Ay

15 Ay

Ördək

6 Ay

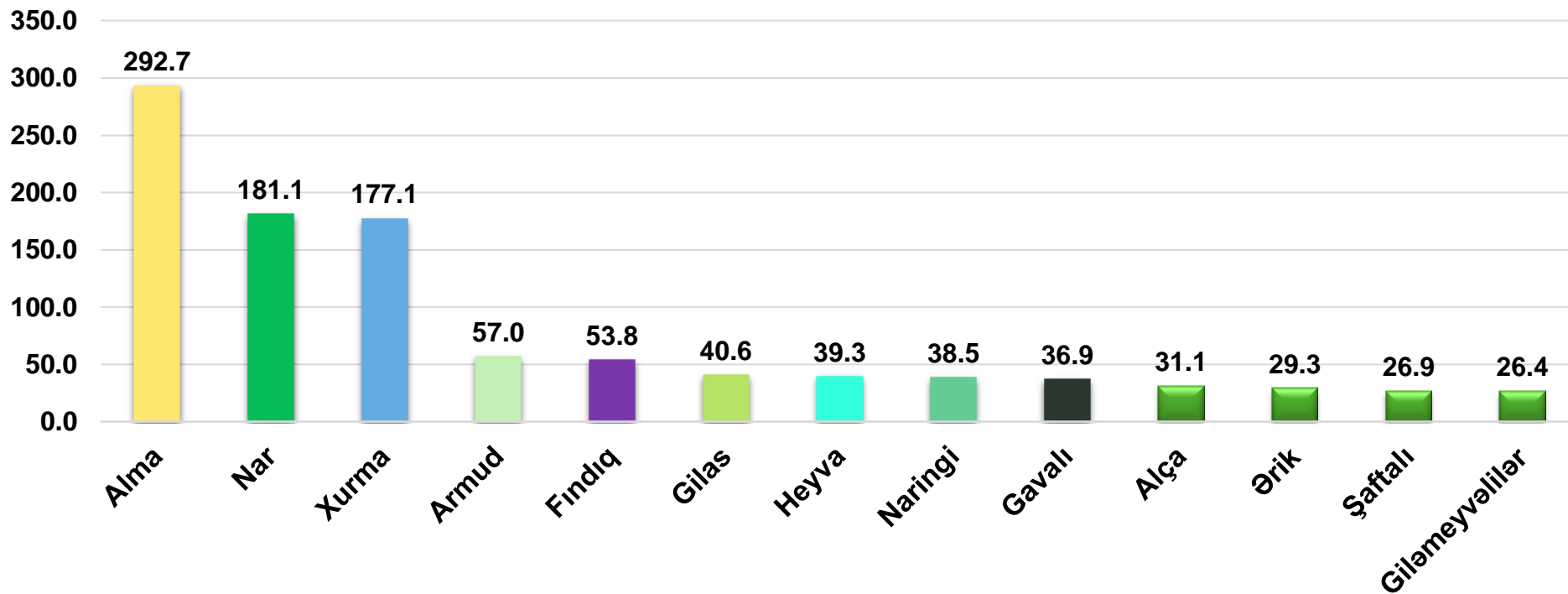
12 Ay

Ətin növü	-12C*-də saxlandığında	-18C*-də saxlandığında
Dana	6 Ay	12 Ay
Quzu	18 Ay	24 Ay
Toyuq	9 Ay	18 Ay
Hind quşu	8 Ay	15 Ay
Ördək	6 Ay	12 Ay

DAŞINAR SOYUDUCU ANBARLARIN ƏN ÇOX TƏTBİQ OLUNDUĞU KƏND TƏSƏRRÜFATINA DAİR STATİSTİK GÖSTƏRİCİLƏR

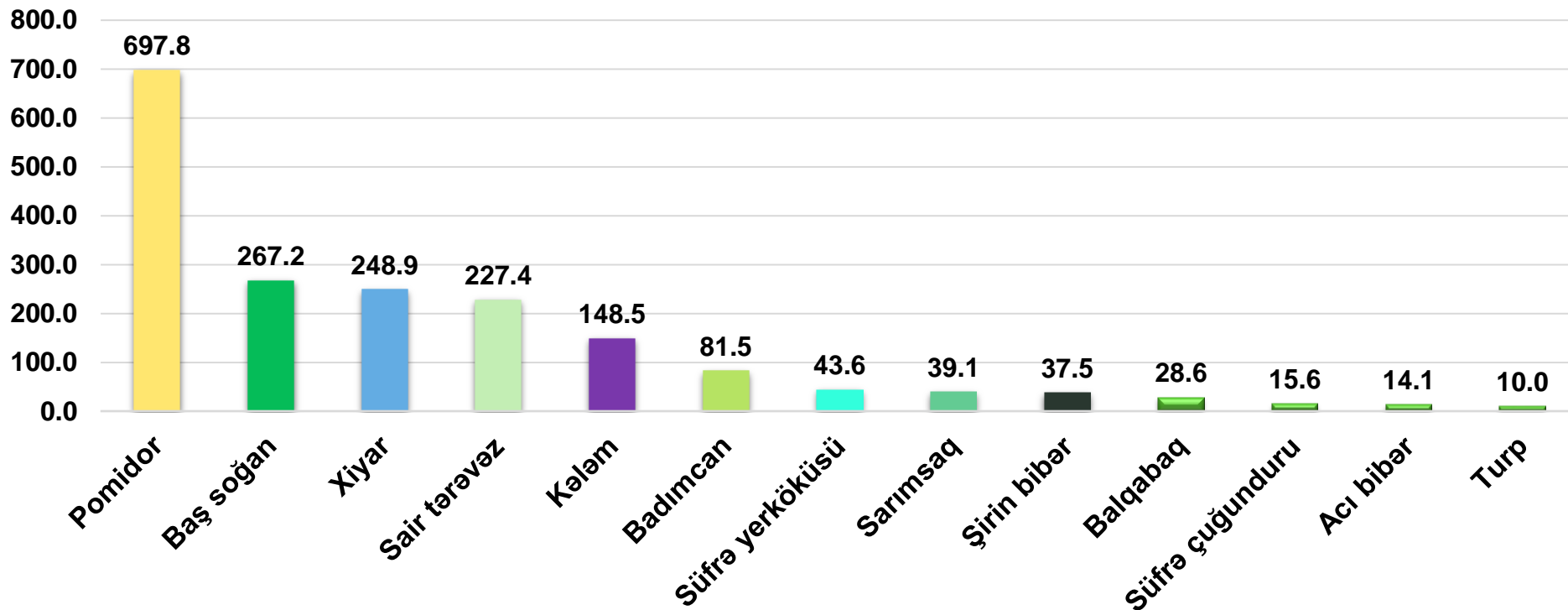
▶ 2019-cu ilin göstəricilərinə uyğun olaraq ən çox istehsal olunan meyvələr alma, nar və xurmadır.

Azərbaycanda ən çox istehsal olunan meyvələr (min ton)

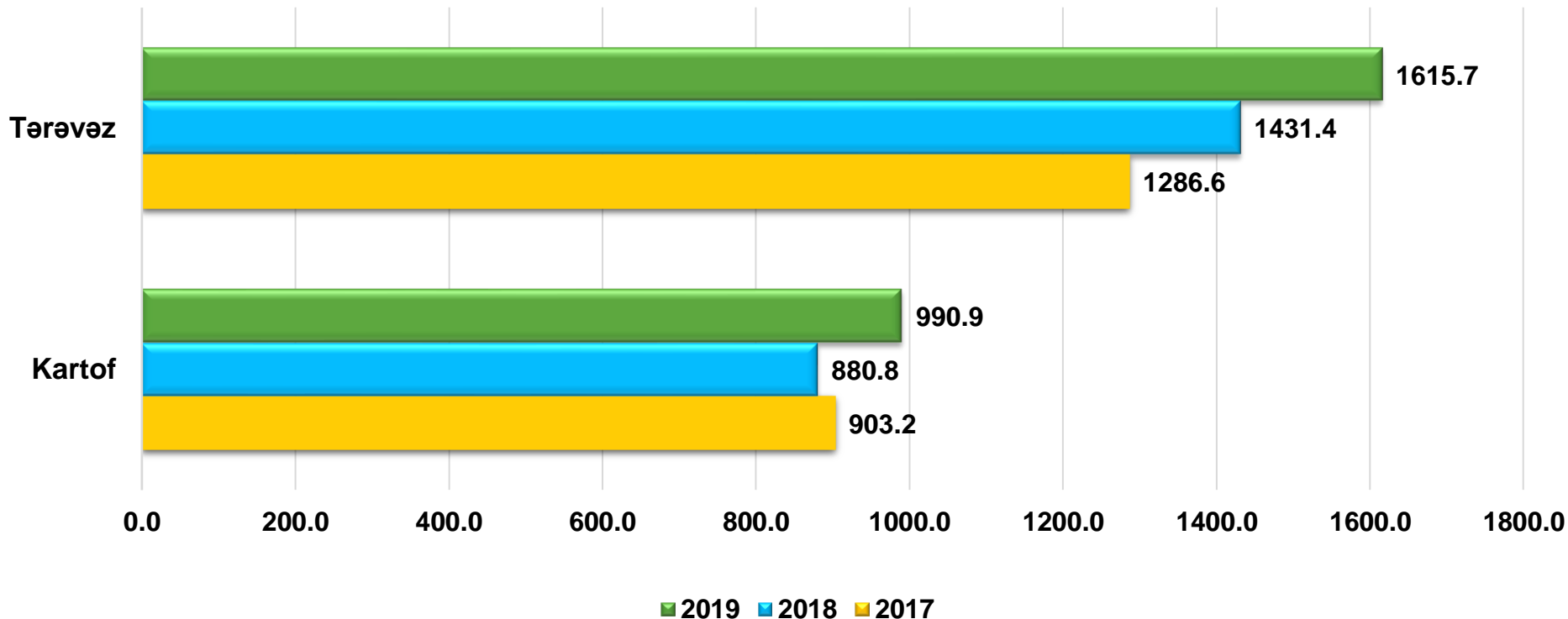
▶ 2019-cu ildə əsas istehsal olunan tərəvəzlər pomidor, baş soğan və xiyardır.

Azərbaycanda ən çox istehsal olunan tərəvəzlər (min ton)

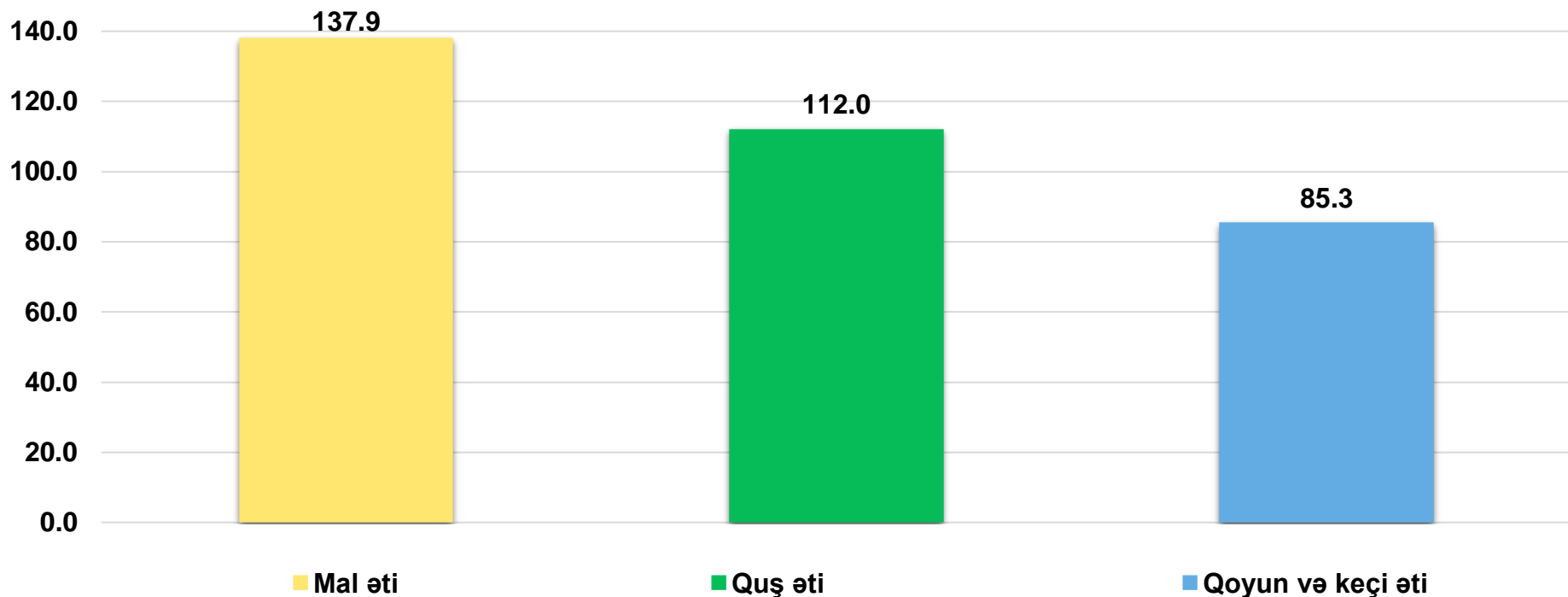
▶ Statistik göstəricilərə əsasən, son illərdə tərəvəz istehsalında kəskin artım var, kartof istehsalı da həmçinin 2018-ci ilə nisbətən 2019-cu ildə artıb.

Azərbaycan son 3 il ərzində tərəvəz və kartof istehsalının həcmnin göstəriciləri (min tonla)

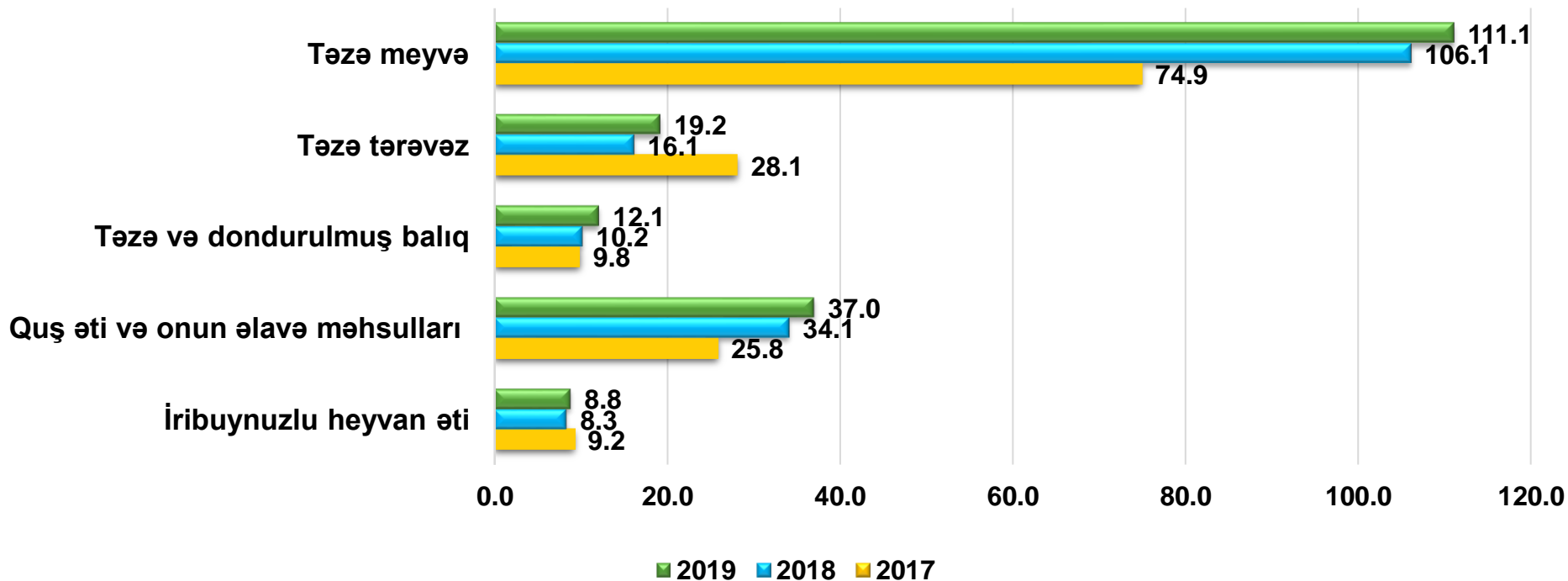
▶ 2019-cu ildə əsas istehsal olunan tərəvəzlər pomidor, baş soğan və xiyardır.

Azərbaycanda ət məhsullarının istehsal həcmi 2019-cu il üzrə (min tonla)

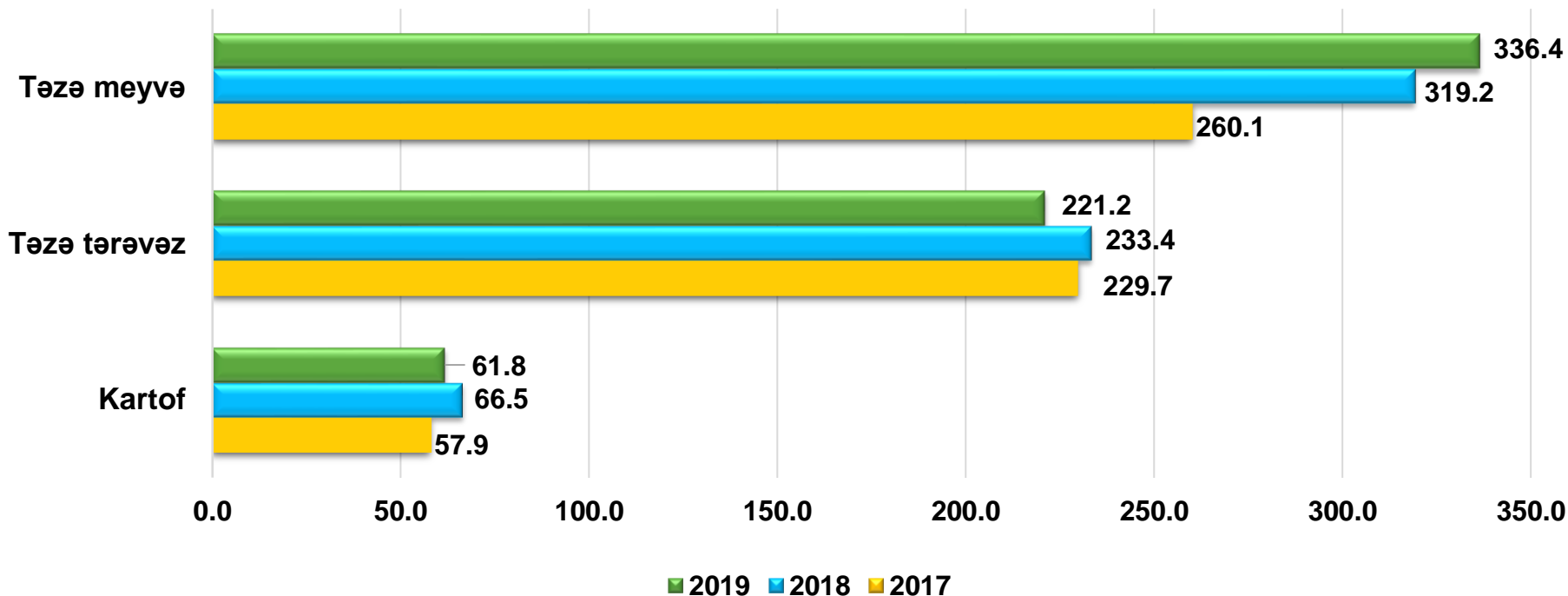
▶ Statistik göstəricilərə əsasən, son illərdə meyvə idxalında kəskin artım var.

Azərbaycanın xaricdən idxalının əsasını təşkil edən məhsullar (Tonla)

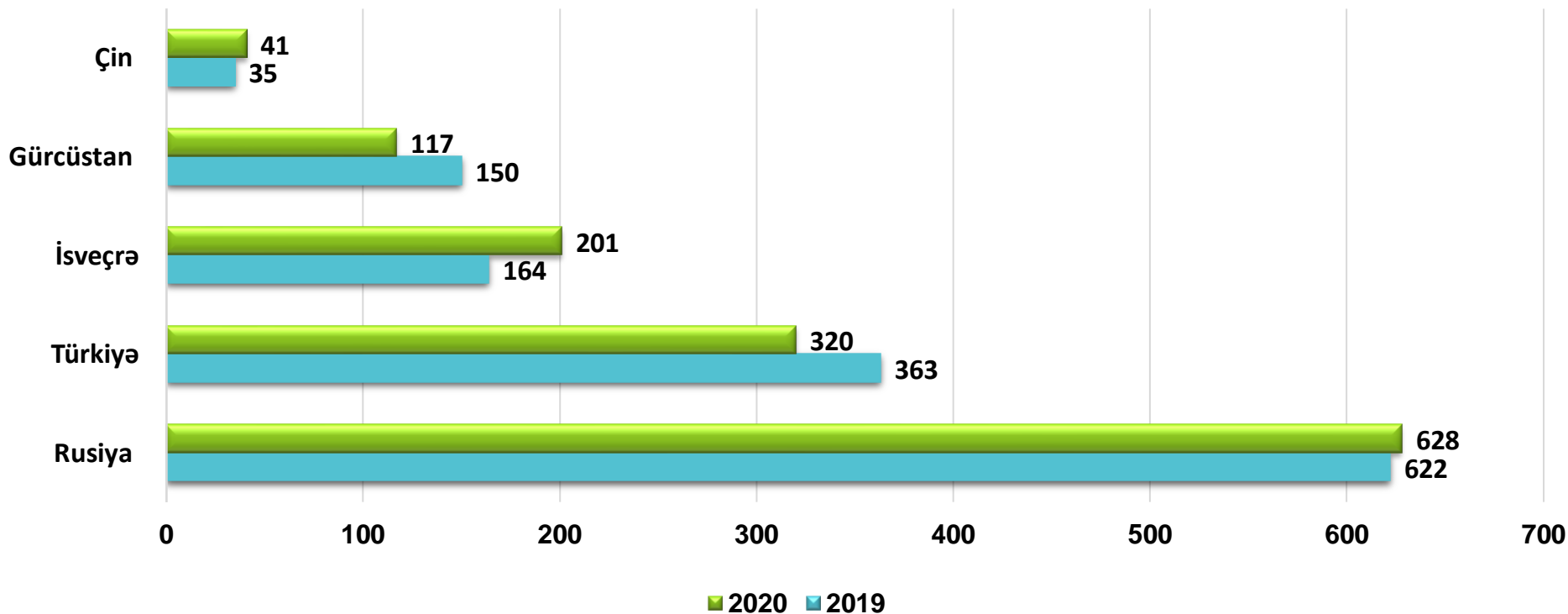
▶ **Statistikaya əsasən meyvə ixracında artım digər kənd təsərrüfatı məhsullarına nisbətə daha çoxdur.**

Azərbaycandan xaricə ixrac olunan əsas kənd təsərrüfatı məhsulları (Tonla)

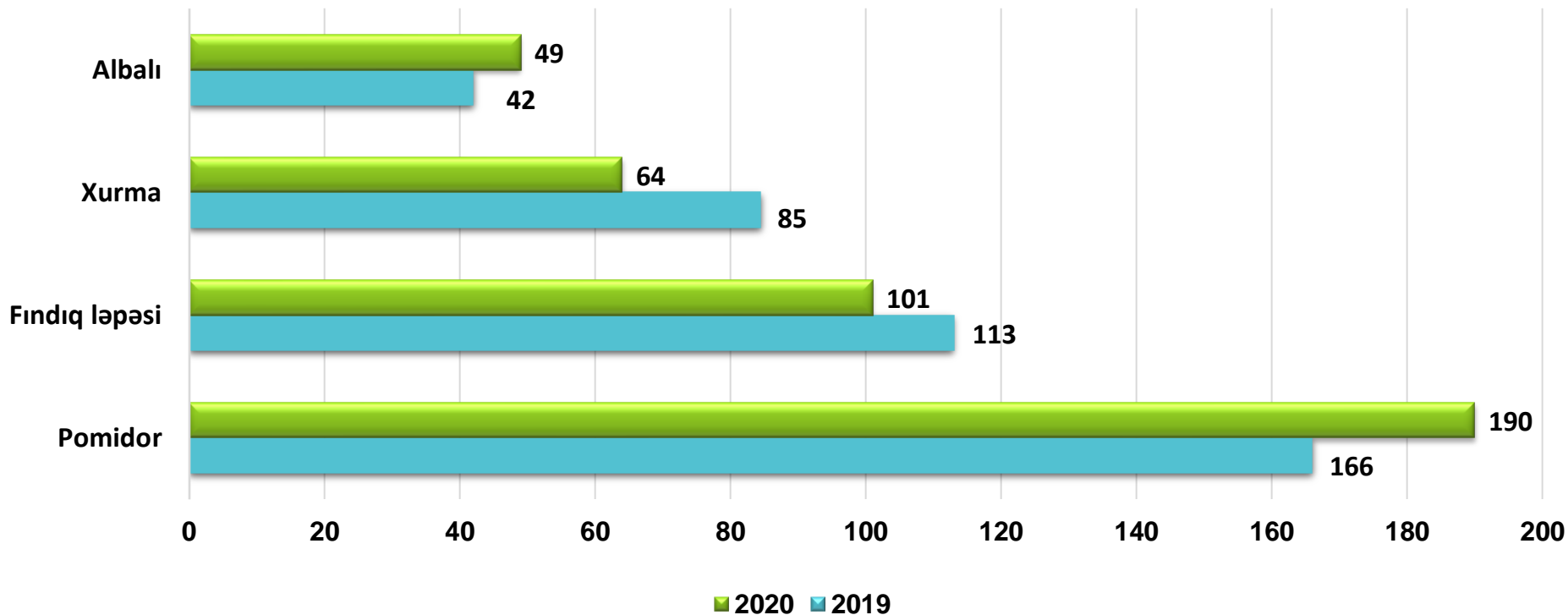
▶ 2019-cu ilə nisbətən 2020-ci ildə ümumi qeyri-neft sektorlarının ixracında 8%-lik azalma olub.

Azərbaycanın xaricə qeyri-neft sektorları üzrə ixracının əsasını təşkil edən ölkələr (mln ABŞ dolları ilə)

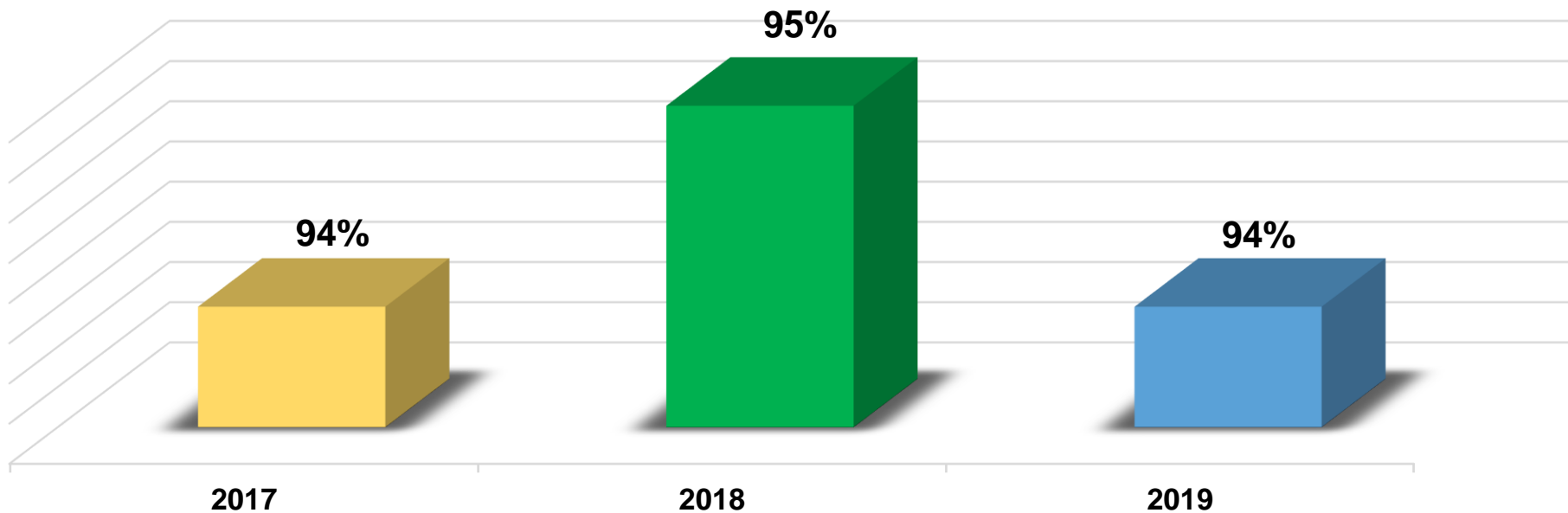
▶ 2020-ci ilin göstəricilərinə əsasən əsas artım pomidor ixracında müşahidə olunur. Pomidordan sonra əsas artım albalı ixracında olub.

Azərbaycandan ixrac olunan əsas kənd təsərrüfatı məhsullarından bəziləri (mln ABŞ dolları)

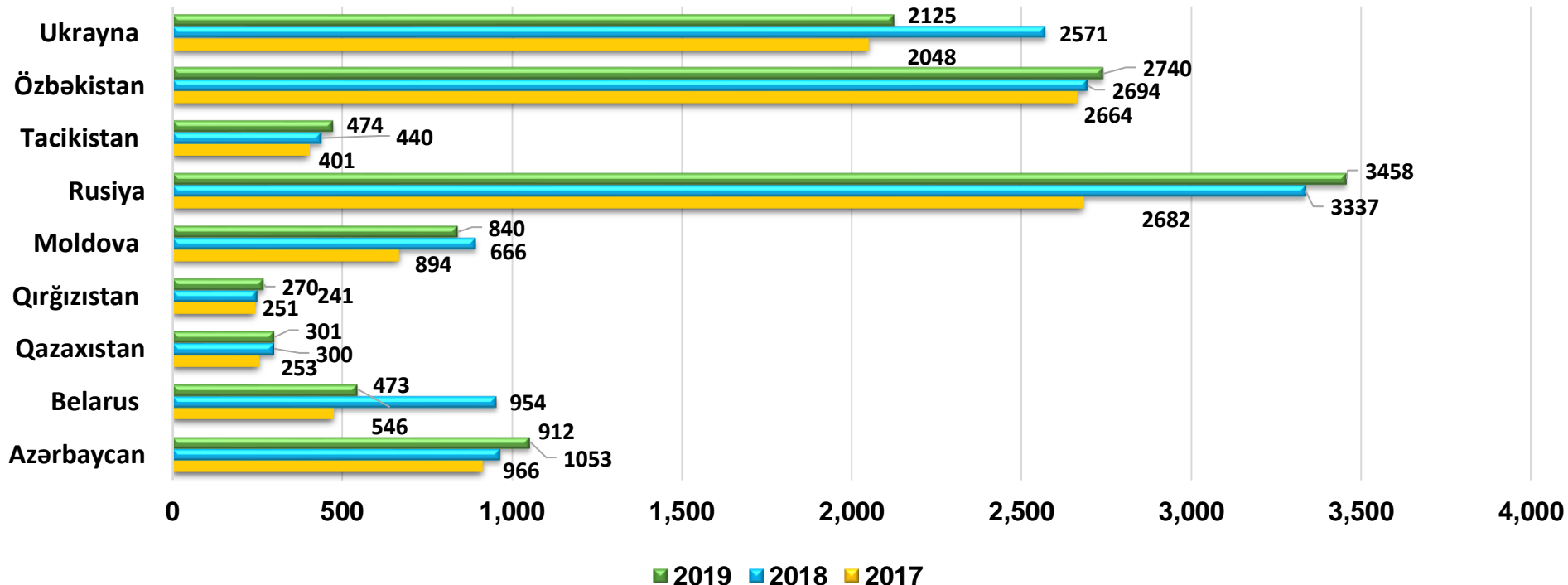
▶ Kənd təsərrüfatında mənfəətlə işləyən sahibkarların sayında illər üzrə göstəricilərində kəskin fərqlər yoxdur.

Azərbaycanda kənd təsərrüfatında mənfəətlə işləyən sahibkarların ümumi payı

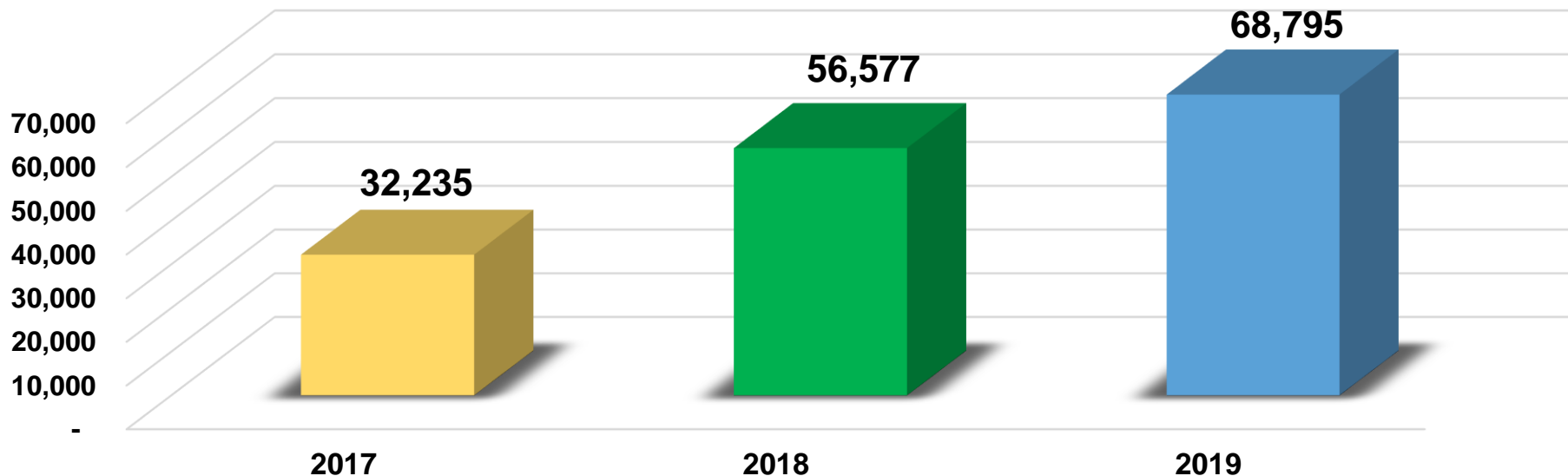
► MDB ölkələri üzrə müqayisədə meyvə istehsalı digər ölkələrə nisbətən Azərbaycanda daha inamlı artmağa davam edib, bu da bu sektorun inkişafının göstəricisidir.

Azərbaycanda kənd təsərrüfatında meyvə istehsalının digər MDB ölkələri ilə müqayisəsi (ton)

▶ Rəsmi rəqəmlərdən görünür ki, bitkiçilik sahəsində də gəlirlik daimi artımdadır.

Azərbaycanda kənd təsərrüfatında bitkiçilikdə (meyvə-tərəvəz) mənfəətlə işləyən sahibkarların qazanc göstəriciləri (min ABŞ dolları ilə)

► Məhsulların saxlanması üçün ən yaxşı həll yolu daşınar soyuducu anbarlardır.

Daşınar soyuducu anbarların istehsalı barəsində

Kənd təsərrüfatı üzrə statistik məlumatlardan aydın görünür ki, bu sektorun həcmi böyüməkdə davam edir. Həm istehsal baxımından, həm də mənfəət baxımından illərə görə artım var.

Kənd təsərrüfatı sahəsində fermerlərin ən böyük problemlərindən biri də hazır məhsulun saxlanması və əlavə olaraq bu məhsulların xaricə ixracıdır, hansı ki bunun üçün iri soyuducu anbarlar yaradılması məsrəflidir və ərazi üzrə böyük yer tutur, amma modul tipli daşınar soyuducu konteynler daha sərfəlidir. Həmçinin istifadə zamanı daha az xərc tələb edir, bunlarla bərabər olaraq xaricə ixrac imkanlarını da artırır.

Digər əsas xüsusiyyəti isə lazım gəldikdə istənilən yerə aparmağın mümkün olmasıdır.

DAŞINAR SOYUDUCU ANBARLARIN HISSƏLƏRİ VƏ SATIŞ QİYMƏTLƏRİ

Xaricdə əsasən 3 istiqamətdə soyuducu anbar və yaxud konteyner istehsal olunur, Azərbaycanca da bu istiqamətlər üzrə ölkələrdən idxal olunur.

Əsas istehsalçı ölkələr

İstehsal edən şirkətlər

1. Norex soğutucu konteyner
2. Doruk soğutuculu konteyner
3. Coldline soğutucu konteyner
4. Frigo soğutucu konteyner

1. Ace container&parts co limited
2. Tianjin Longteng International Trade Co
3. Qingdao Approfine New Material Technology Co
4. Dongfang International Container
5. Shenzhen Jia King Export & Import Co

1. Mt Container GMBH (Germany)
2. Globus Container (Greece)
3. SLG Kunstsoff GMBH
4. Prodway international (France)

► **Tam yerli istehsalın qurulması mümkün olmasa da, xaricdən detalları gətirib ölkədə montaj etmək mümkündür.**

Daşınar soyuducu konteynerlərin istehsalı barədə

Daşınar soyuducu konteynerlərin ölkədə yerli istehsalı yoxdur, bunun tam olaraq burada həyata keçirmək hazırda mümkün deyil. Çünki bir neçə əsas detal sadəcə xaricdən gətirilir və istehsalı üçün müasir texnologiyanın illərin təcrübəsi lazımdır. Bu detallara mühərrik, kompressor, proqram təminatı aiddir.

Ölkədə hazırda konteyner istehsalı üçün dəmir hissələrinin, panel və digər detalların istehsalı mümkündür. Əgər hazır konteyneri daşınar soyuducu anbara çevirmək istəsək, o zaman da hazırlanmış konteyner beynəlxalq standartlara cavab vermədiyi üçün sertifikatlaşdırmaq mümkün olmur. Buna görə də bütün detallar xaricdən sifariş verilir, ölkədə yenidən montaj olunur və istifadəyə verilir.

► Daşınar soyuducu konteynerlər 9 əsas hissədən ibarətdir.

İstehsal zamanı istifadə olunan əsas detallar:

1. Fresh air vent control (Təmiz havanın ventilyasiya nəzarət sistemi)
2. Fork Lift pocket (Çəngəl qaldırıcı cib)
3. Evaporator access panel (Buxarlandırıcı giriş paneli)
4. Unit display and control panel (Vahid ekran və idarəetmə paneli)
5. Power cables and plug (Elektrik kabelləri və elektrik yuvası)
6. Hermetically sealed scroll or reciprocating compressor (Hermetik möhürlənmiş sürüşmə və ya qarşılıqlı kompressor)
7. Condensor fan and motor (Kondensator ventilyatoru və mühərrik)
8. PU sandwich panel (Poliuretan sendviç panel)

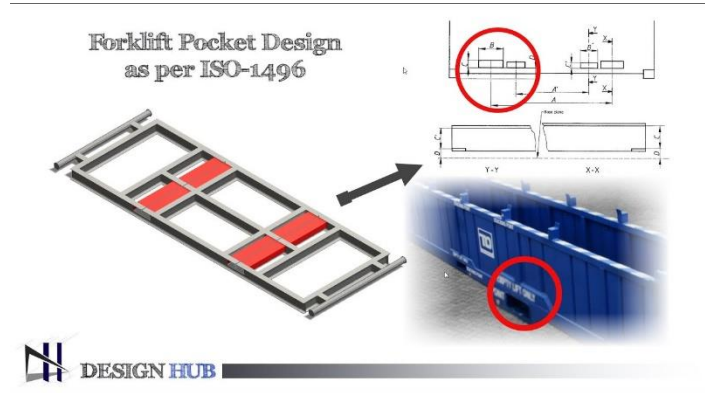
► İlk 2 detallın görüntüsü

İstehsal zamanı istifadə olunan detallar:

1. Fresh air vent control (Təmiz havanın ventilyasiya nəzarət sistemi)

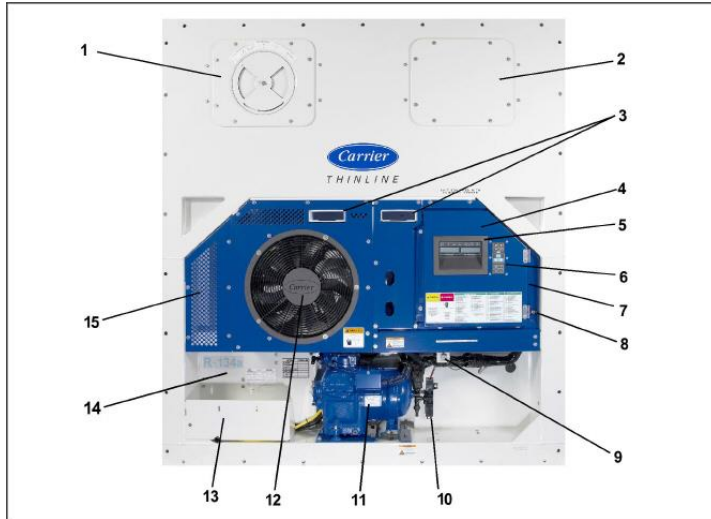
2. Fork Lift pocket (Çəngəl qaldırıcı cib)

► Giriş paneli və ekran (idarəetmə paneli) detalların görüntüsü

İstehsal zamanı istifadə olunan detallar:

3.Evaporator access panel (Buxarlandırıcı giriş paneli)

4. Unit display and control panel (Vahid ekran və idarəetmə paneli)

► Kabellär və kompressor hissäsiniñ görüntüsü

İstehsal zamanı istifadə olunan detallar:

5. Power cables and plug (Elektrik kabelläri və elektriv yuvası)

6. Hermetically sealed scroll or reciprocating compressor (Hermetik möhürlänmiş sürüşmə və ya qarşılıqlı kompressor)

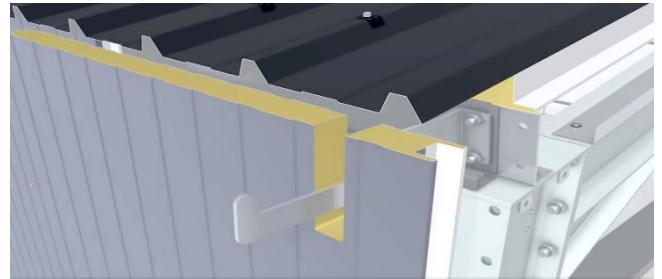
► Mühərrik və Panel hissəsinin görüntüsü

İstehsal zamanı istifadə olunan detallar:

7. Condensator fan and motor (Kondensatorun ventilyatoru və mühərrik)

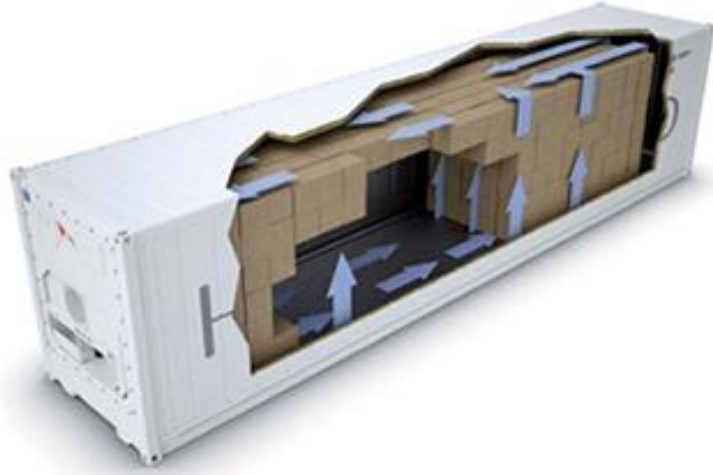

8. PU sandwich panel (poliuretan sendviç panel)

► Soyuducu konteynerin xarici və daxili görüntüsü

Daşınar soyuducu konteynerin ümumi g r n ş 

▶ **Daşınar soyuducu konteynerlərin satış qiymətlərində yaxınlıq olsada, əsas alış Türkiyədən olur.**

Soyuducu konteynerin qiymətləri

Türkiyədən sifariş olunarsa

Frigo Group – **30,000 AZN**

Erdemler -**23,400 AZN**

Çindən sifariş olunarsa

Harbin Dongan Co- **25,000 AZN**

Yerli istehsal həyata keçirilərsə

Azərbaycan - **17,000 AZN**

SWOT ANALIZI

► Güclü tərəflər

No	Başlıqlar
1	İstifadə sektorların genişliyi
2	Sadə biznes modelin olması
3	Saxlanma vəziyyəti üçün az məsrəf tələb etməsi
4	İcarə biznesi üçün şəraitin olması
5	Saxlanma şəraitindən və sənədləşməsindən asılı olaraq xarici bazardakı tələblər

► Zəif tərəflər

No	Başlıqlar
1	Bazarda şəbəkələşmiş şirkətlərin az olması
2	Məhsulun və yaxud istehsalçı şirkətlərin bazarda kifayət qədər tanınmaması
3	Peşakar servis xidmətlərin azlığı (ancaq satış həyata keçirən şirkətlərin servis xidmətinin olması)
4	Məhsulun istifadəsi və ya biznesə tətbiqi ilə bağlı az məlumatlandırma
5	Müştəri qeydiyyatlarının və müştərilərə xüsusi yanaşmanın zəif səviyyədə olması (CRM və ERP sistemləri ilə iş)
6	Marketinq fəaliyyətlərinin olmaması , yalnız daimi müştəri bazası ilə iş üzərində yanaşmanın tətbiqi
7	Ödəmə şərtlərinin ağırlığı

► İmkanlar

No	Başlıqlar
1	Kənd təsərrüfatına olan tələbin artması , bazarın həcmnin böyüməsi
2	Soyuducu konteynerlərin tətbiqi nəticəsində xaricə satışların həyata keçirilməsi imkanı (əlavə xidmətlər)
3	Bazarda soyuducu konteynerlərin istifadəsinə marağın artması (istifadənin artması)
4	Dövlətin soyuducu anbar (konteynerlərin) istifadəsinin genişlənilməsində maraqlı olması

► Təhlükələr

No	Başlıqlar
1	Keçmişdə bu məhsulun istifadəsi və yaxud alımında yaranmış problemlər
2	Orta satış qiymətinin baha olması
3	Servis xidmətinin və yaxud ehtiyat hissələrinin ölkədə çətin tapılması
4	Daşınar soyuducu anbardan düzgün istifadə olunmadığı təqdirdə məhsulun məhv və ya xarab olması təhlükəsi

PROBLEMLƏRİN HƏLLİ ÜZRƏ TƏKLİFLƏR

► Təkliflər

No	Başlıqlar
1	Məhsulun tanıtımı üçün müəyyən olunmuş fermerlərin (sahibkarların) Türkiyədəki daşınar soyuducu anbar istehsalçıları və istifadəçilərinə ziyarətlər təşkil etmək lazımdır.
2	Soyuducu konteynerlərdən istifadənin daha yaxşı mənimsənilməsi üçün xüsusi təlimlər keçirilməli, məhsulun istifadə qaydaları izah olunmalıdır.
3	Fermerlərin (sahibkarların) məhsul alışı stimullaşdırmaq üçün lizinq şirkətləri ilə əməkdaşlıq etmək mümkündür.
4	Maddi baxımdan daşınar soyuducu anbar anbar almağa gücü çatmayan fermerə (sahibkarlara) icarə əsasında soyuducu konteynerlərin verilməsi sistemi stimullaşdırılmalıdır.
5	Fermerlərə (sahibkarlara) daşınar soyuducu konteynerlərin bizneslərinə tətbiq yolları izah olunmalı onlara yardım göstərilməlidir.

► Təkliflər - Servis üçün

Daşınar soyuducu anbarların servis işinin təşkili

Bunun üçün bir seçilmiş ustaların bu işin daha sistemli qurulduğu ən yaxın ölkə olan Türkiyədən dəvət almış peşəkarlar tərəfindən təlimləndirilməsi lazımdır, çünki soyuducu konteynerlərin geniş yayılması üçün həm ehtiyat hissələrin asan tapılması, həm də təmir üçün usta tapılması asanlaşdırılmadır.

Bunun üçün ilkin olaraq daşınar soyuducu konteyner idxal edən şirkətlərlə əməkdaşlıq etmək mümkündür.

► Təkliflər – Maliyyə üçün

Daşınar soyuducu konteynerlərin satışı üzrə maliyyə

Fermerlərin (sahibkarların) alışlarında ödəniş ağırlıqlarını yüngülləşdirmək lazımdır. Bunun üçün ilkin olaraq kənd təsərrüfatı üçün maliyyələşdirmə edən lizinq şirkətləri ilə işləmək mümkündür. Buna misal olaraq bazarda hazırda bu işi həyata keçirən «Prior Lizing» şirkətini göstərmək olar.

Bundan başqa fermerlərə (sahibkarlara) müəyyən güzəştli şərtlərlə daşınar soyuducu anbarlar təhvil verilə bilər, aylıq ödənişlər və yaxud istifadə şərtləri ilə əlaqəli qaydalar formalaşdırılmaqla verilməsi mümkündür.

DIQQƏTİNİZ ÜÇÜN TƏŞƏKKÜRLƏR!